

سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت

سید محمد رضا سبحانی پور

سیحانی پور، سید محمد رضا، ۱۳۵۹ -

سیستم های اطلاعاتی مدیریت / محمد رضا سیحانی پور. - قم: نور مطاف، ۱۳۹۴.

ص. ۲۶۳

کتابنامه به صورت زیر نویس و ص ۲۶۱ - ۲۶۳.

ریال ۱۲۰۰۰

ISBN: 978 - 600 - 7653 - 02 - 9

۱. نظام های اطلاعاتی مدیریت. الف. عنوان. ب. موسسه آموزش عالی طلوع مهر.

۴۰۳۸۰۱۱/۶۵۸

T ۵۸/۶/س ۲۳/س ۱۳۹۴

ش. ره مدرک: ۲۴۶۳۴۹۵

سیستم های اطلاعاتی مدیریت

سید محمد رضا سیحانی پور

مؤسسه آموزش عالی طلوع مهر

قم: نور مطاف

چاپ اول: ۱۳۹۴

صفحه آرا: سید علی موسوی کیا

طرح جلد: سید مصطفی میر صلحدار

لیتوگرافی نقش

چاپ باقری

۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۷۶۵۳ - ۰۲ - ۹

نشانی: قم، انتهای خیابان دور شهر، نبش میدان رسالت، مجتمع آموزش عالی طلوع مهر

تلفن: ۳۷۷۴۱۲۵۶ - ۰۲۵ / ۳۷۸۳۱۴۲۱ - ۰۲۵ / ۳۷۷۴۱۲۵۶

نشانی: قم، شهرک پردیسان، بلوار شهروند شمالی، فرعی اول سمت راست، مجتمع آموزش عالی طلوع مهر

تلفکس: ۳۲۸۱۰۰۰۸ - ۰۲۵

WWW.Tolouemehr.at.ir

Info.Tolouemehr.at.ir

فهرست مطالب

۱۱	پیش‌گفتار
۱۳	فصل اول: کلیاتی در خصوص سیستم‌های اطلاعاتی
۱۳	مقدمه
۱۵	الزامات و مرادفات
۱۷	عصر اطلاعات
۱۸	ویژگی‌های عصر اطلاعات
۱۹	فعالیت‌های کاری در عصر اطلاعات
۲۰	انقلاب نوین اطلاعاتی
۲۱	اهمیت سیستم‌های اطلاعاتی
۲۲	تعریف سیستم اطلاعاتی
۲۳	تفاوت داده و اطلاعات
۲۴	سلسله مراتب داده‌ها
۲۶	بانک اطلاعاتی
۲۷	مدل‌های سازماندهی بانک‌های اطلاعاتی
۲۷	مدل سلسله‌مراتبی
۲۷	مدل شبکه‌ای
۲۷	مدل رابطه‌ای
۲۸	منحنی عمومی چرخه حیات سیستم (GSLC)
۲۸	منحنی عمومی چرخه حیات سیستم اطلاعاتی ISLC
۲۹	تئوری مراحل نولان
۳۱	فصل دوم: انواع سیستم‌های اطلاعاتی
۳۱	انواع سیستم‌های اطلاعاتی
۳۱	دوره‌های سه‌گانه تحول سیستم‌های اطلاعاتی
۳۴	طبقه‌بندی سیستم‌های اطلاعاتی

۳۴	سیستم‌های جایگزین
۳۴	سیستم‌های مکمل
۳۴	سیستم‌های ابداعی
۳۴	انواع سیستم‌های اطلاعاتی
۳۵	سیستم پردازش عملیات TPS
۳۷	سیستم اطلاعاتی مدیریت MIS
۳۸	سیستم‌های تصمیم‌یار DSS
۳۹	سیستم خبره
۴۱	موارد استفاده از سیستم‌های خبره
۴۱	نمونه‌هایی از سیستم‌های خبره
۴۲	ملاحظات سیستم‌های خبره
۴۲	اجزای سیستم‌های خبره
۴۳	فرق بین سیستم خبره و سیستم تصمیم‌یار
۴۳	سیستم اطلاعات مدیران عالی EIS
۴۵	اطلاعات مورد نیاز مدیران
۴۵	سیستم اطلاعاتی مدیران عالی
۴۶	تمیز EIS از MIS
۴۸	ارتباط بین مدیر ارشد و EIS
۴۹	EIS مبتنی بر مفاهیم مدیریتی
۴۹	۱. عوامل کلیدی توفیق CSF
۴۹	۲. مدیریت بر مبنای استثناء
۴۹	۳. مدل‌های ذهنی
۵۰	عوامل کلیدی توفیق EIS
۵۰	سیستم اطلاعاتی جغرافیایی GIS
۵۳	سیستم اطلاعاتی تصمیم‌گیری گروهی GDSS
۶۱	شبکه عصبی مصنوعی

فصل سوم: تصمیم‌گیری و اطلاعات ۶۳

۶۳	تصمیم‌گیری و اطلاعات
۶۴	انواع تصمیمات
۶۴	الگوهای تصمیم‌گیری
۶۵	تجربیات واقعی یا محدودیت عقلایی

۶۵	مراحل اتخاذ تصمیم
۶۶	سطوح مختلف تصمیم گیری
۶۸	سطوح تصمیم گیری و نیازهای اطلاعاتی
۷۳	فصل چهارم : طراحی و استقرار سیستم های اطلاعاتی
۷۳	طراحی و استقرار سیستم های اطلاعاتی
۷۳	مشارکت کنندگان در بهبود سیستم
۷۳	علا نیاز به سیستم های اطلاعات
۷۴	نگرش های بهبود سیستم های اطلاعاتی
۷۵	استان سنجی سیستم اطلاعاتی
۷۶	نیاز سنجی سیستم های اطلاعاتی
۷۹	مدل عوامل کلیدی توفیق (CSFs)
۸۶	مدل موجودیت / فعالیت
۸۸	فرایند معماری اطلاعات
۹۵	فصل پنجم : متدولوژی سیستم های اطلاعاتی
۹۶	تحلیل و طراحی ساخت یافته سیستم های اطلاعاتی
۹۷	روش سیستم یوردن (YSM)
۹۹	مهندسی اطلاعات
۹۹	برنامه ریزی استراتژیک اطلاعات
۱۰۰	تحلیل زمینه کاری
۱۰۰	طراحی و برنامه ریزی سیستم ها
۱۰۱	استقرار و دگرگونی سیستم قدیمی
۱۰۱	روش ساخت یافته تحلیل و طراحی سیستم (SSADM)
۱۰۶	فرایند ۱۳ مرحله ای ETHICS
۱۰۸	متدولوژی سیستم های نرم SSM
۱۰۹	مراحل هفت گانه SSM
۱۱۵	فصل ششم : مدیریت سیستم های اطلاعاتی
۱۱۵	مدیریت سیستم های اطلاعاتی
۱۱۶	مدل سولیوان
۱۱۸	منابع حاصل از سرمایه گذاری در IS/IT

۱۲۰	تحلیل محیط خارجی
۱۲۱	بدره سیستم‌های اطلاعاتی
۱۲۳	معیارهای تشخیص محل سیستم کاربردی در بدره
۱۲۴	تحلیل SWOT بدره
۱۲۵	تعیین جهت استراتژیک
۱۲۶	مدل ارل
۱۲۹	تدوین استراتژی‌های IS/IT
۱۲۹	استراتژی‌های اجرایی بدره سیستم‌های اطلاعاتی
۱۳۲	ارزیابی بدره سیستم‌های اطلاعاتی

فصل هفتم سیستم‌های اطلاعاتی استراتژیک

۱۳۵	سیستم‌های اطلاعاتی استراتژیک SIS
۱۳۵	سیرتکوین سیستم‌های اطلاعاتی استراتژیک
۱۳۷	مفهوم سیستم اطلاعاتی
۱۳۷	طبقه‌بندی سیستم‌های اطلاعاتی از نظر میسون
۱۴۰	انواع سیستم‌های اطلاعاتی از دید وایمن
۱۴۲	طبقه‌بندی سیستم‌ها از دید جان وایمن
۱۴۴	پارادایم آنتونی
۱۴۵	برنامه‌ریزی سیستم‌های اطلاعاتی
۱۴۷	استراتژی به عنوان طرح یا الگو
۱۴۷	ارزش استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی
۱۴۸	ویژگی‌های اطلاعات استراتژیک
۱۴۹	ارتباط دهی استراتژی رقابتی با برنامه‌ریزی سیستم‌های اطلاعاتی
۱۵۰	وضع استراتژی رقابتی
۱۵۴	تعریف سیستم اطلاعاتی استراتژیک (SIS)
۱۵۵	معیارهای SIS
۱۵۶	ویژگی‌های SIS
۱۵۶	چشم انداز SIS
۱۵۸	تصورات غلط درباره SIS
۱۵۸	حقایق بنیادی در مورد SIS
۱۵۹	موانع به کارگیری SIS
۱۶۰	برنامه‌ریزی استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی SISP

۱۶۱	تعریف برنامه‌ریزی استراتژیک سیستم اطلاعاتی
۱۶۱	ابعاد شش گانه فرایند SISP
۱۶۵	فرایند برنامه‌ریزی استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی
۱۶۸	روندهای و چالش‌های SIS
۱۷۰	مزیت رقابتی از طریق SIS
۱۷۱	توسعه سیستم‌های اطلاعاتی استراتژیک
۱۷۲	مزیت رقابتی
۱۷۷	یاداری مزیت رقابتی
۱۷۷	نظریه استراتژیک پورتر
۱۸۰	مزیت رقابتی و فناوری اطلاعات
۱۸۱	دیدگاه استراتژیک
۱۸۱	تئوری پیش‌بینی استراتژیک
۱۸۲	ماتریس مولد به استراتژیک
۱۸۴	طبقه‌بندی اهداف استراتژیک
۱۸۵	حرکت‌های استراتژیک
۱۹۳	شبکه استراتژیک
۱۹۵	تعریف ریسک SIS
۱۹۶	شبکه ارزیابی ریسک
۱۹۸	مدل چرخه حیات منبع مشتری CRLC
۱۹۹	پرسش‌های پنج‌گانه مک‌فارلین
۲۰۰	چارچوب ضرورت استراتژیک
۲۰۱	تأثیر فناوری اطلاعات بر اتحاد استراتژیک
۲۰۳	سیستم‌های اطلاعاتی استراتژیک درونی و بیرونی
۲۰۳	معماری سازمان
۲۰۵	مفهوم معماری سازمان
۲۰۵	ابعاد معماری سازمان
۲۰۶	سطوح معماری سازمان
۲۰۹	مدل‌های معماری سازمان
۲۱۹	فصل هشتم: تکنولوژی اطلاعات
۲۱۹	تکنولوژی اطلاعات
۲۲۰	نیاز به معماری تکنولوژی اطلاعات

۲۲۲	۱. ابزارها: داده‌ها، سخت‌افزار و نرم‌افزار
۲۲۲	۲. عملیات اصلی
۲۲۳	چگونگی معماری تکنولوژی اطلاعاتی
۲۲۸	۲. فرایند بالا به پایین دید استراتژیک
۲۲۹	تکنولوژی اطلاعات و افراد
۲۳۰	IT و خلوت افراد
۲۳۲	تئوری مراحل اتخاذ IT و یادگیری سازمانی
۲۳۷	موضوع نهم: تکنولوژی اطلاعاتی و دگرسازی سازمانی
۲۳۷	تکنولوژی اطلاعاتی و دگرسازی سازمانی
۲۳۸	دگرسازی سازمانی
۲۳۹	اثر عشی سازمانی
۲۴۱	تعین رجه تغییر مورد نیاز
۲۴۳	نقش IT در دگرسازی کاری
۲۴۴	بازمهندسی فرایندهای کاری: امری به سوی دگرسازی کاری
۲۴۶	نقش آفرینان بازمهندسی فرایندهای کاری
۲۴۷	حفظ نوآوری IT
۲۴۸	تکنولوژی اطلاعات و مدیر فردا
۲۴۹	شبکه‌های عصبی
۲۴۹	واقعیت مجازی
۲۵۰	مدیریت مجازی
۲۵۳	اتوماسیون اداری
۲۵۴	اداره مجازی
۲۵۴	تأثیر تکنولوژی اطلاعات بر روابط کار
۲۵۵	تأثیر تکنولوژی اطلاعات بر سیستم روانی اجتماعی
۲۵۷	تأثیر تکنولوژی اطلاعات بر فرهنگ سازمانی
۲۵۸	تأثیر تکنولوژی اطلاعات بر مسائل
۲۵۹	تأثیر تکنولوژی اطلاعات بر آموزش
۲۶۱	منابع

پیش گفتار

یکی از هیجان‌انگیزترین چالش‌ها در جامعه پیچیده جدید، چالش اداره عواملی از دولت و صنعت است که قویاً در تعامل با یکدیگرند. هر یک نیز به گونه‌ای شکل‌هایی از بحران را نمایان می‌سازند و تاکنون به اندازه کافی به آن‌ها پرداخته نشده است. کار نظم‌بخشی و هدایت صحیح این بحران به عنوان ضرورتی، فراروی دست‌اندرکاران حرامج‌سری قرار گرفته است. بنابراین وظیفه هر سازمانی در این جامعه متحول، ایجاد نظم است. در این مسیر عامل اساسی لازم برای نظم بخشیدن به هر سیستمی اطلاعات دقیق و به موقع می‌باشد.

در طول تاریخ، هم دولت‌ها و هم سازمان‌های بخش خصوصی به کمک اطلاعات به منظور ایجاد تغییر و همچنین شناخت ساختار اولیه مناسب برای جامعه و سازمان علاقه نشان داده‌اند. مطمئناً اگر اهداف دیگری در کار نباشد هر دو تشکیلات وسیعی را برای جمع‌آوری اطلاعات به منظور تداوم بخشیدن به نظم امور نیاز دارند. اطلاعات در گذشته ارزش ناچیزی داشته و در تصمیم‌گیری‌ها کمتر به کار می‌رفت؛ در حالی که امروزه اطلاعات مهمترین

منبع مدیر بعد از عامل انسانی به شمار می‌رود.

مفهوم اطلاعات بر این باور تأکید دارد که چیز با ارزشی به فردی یا سازمانی منتقل گشته است. بنابراین از آن‌جا که افراد به منابع اطلاعاتی چندگانه متوسل شده و حجم و سرعت تولید اطلاعات همواره رو به افزونی است، ایجاد نوعی سیستم که تمامی این اطلاعات را پالایش، فشرده، ذخیره و منتقل کند ضروری است. از همین رو است که سیستم اطلاعاتی برای استفاده مدیران، بر سه اصل ایجاد می‌شود که آن را سیستم اطلاعات مدیریت نام نهاده‌اند.

نویسنده، انتشارات - منیر را در قالب جزوه درسی بارها در دوره‌های دانشگاهی در مقطع کارشناسی تدریس کرده و در میدان‌های کاربردی فصول کتاب را به مرحله اجرا درآورده است. راین رو بر خود وظیفه دانست تا تجربیات خود را به صورت مکتوب تقدیم علاقمندان کند. مطالب قابل طرح در کتاب بر اساس تناسب موضوعات در تالیف انجام گرفته است.

امید است کتاب حاضر برای دانشجویان رشته مدیریت در گرایش‌های مختلف در مقاطع تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد و علاقه‌مندان به موضوعات سیستم‌های اطلاعات مدیریت مفید افتد و اساتید محترم و محب‌نظران با پیشنهادهای خود به تکمیل این اثر در چاپهای بعد کمک کنند.

سید محمد رضا سبحانی پور